

KINH ĐẠI BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT-ĐA

QUYỂN 307

Phẩm 41: PHẬT MẪU (3)

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa do chẳng duyên sắc mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy sắc nên gọi là chỉ rõ tướng của sắc; chẳng duyên thọ, tưởng, hành, thức mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy thọ, tưởng, hành, thức nên gọi là chỉ rõ tướng của thọ, tưởng, hành, thức; do chẳng duyên nhãn xứ mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy nhãn xứ nên gọi là chỉ rõ tướng của nhãn xứ; chẳng duyên nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ nên gọi là chỉ rõ tướng của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; do chẳng duyên sắc xứ mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy sắc xứ nên gọi là chỉ rõ tướng của sắc xứ; chẳng duyên thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ nên gọi là chỉ rõ tướng của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; do chẳng duyên nhãn giới mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy nhãn giới nên gọi là chỉ rõ tướng của nhãn giới; chẳng duyên sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra nên gọi là chỉ rõ tướng của sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra; do chẳng duyên nhĩ giới mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy nhĩ giới nên gọi là chỉ rõ tướng của nhĩ giới; chẳng duyên thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra nên gọi là chỉ rõ tướng của thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra; do chẳng duyên tỷ giới mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy tỷ giới nên gọi là chỉ rõ tướng của tỷ giới; chẳng duyên hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra nên gọi là chỉ rõ tướng của hương giới cho đến các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra; do chẳng duyên thiệt giới mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy thiệt giới nên gọi là chỉ rõ tướng của thiệt giới; chẳng duyên vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy vị giới cho đến các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra nên gọi là chỉ rõ tướng của vị giới cho đến các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra; do chẳng duyên thân giới mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy thân giới nên gọi là chỉ rõ tướng của thân giới; chẳng duyên xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra nên gọi là chỉ rõ tướng của xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra; do chẳng duyên ý giới mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy ý giới nên gọi là chỉ rõ tướng của ý giới; chẳng duyên pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra; do chẳng duyên địa giới mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy địa giới nên gọi là chỉ rõ tướng của địa

giới; chẳng duyên thủy, hỏa, phong, không, thức giới mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy thủy, hỏa, phong, không, thức giới nên gọi là chỉ rõ tướng của thủy, hỏa, phong, không, thức giới; do chẳng duyên vô minh mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy vô minh nên gọi là chỉ rõ tướng của vô minh; chẳng duyên hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não nên gọi là chỉ rõ tướng của hành cho đến lão tử, sầu bi khổ ưu não; do chẳng duyên Bồ thí ba-la-mật-đa mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy Bồ thí ba-la-mật-đa nên gọi là chỉ rõ tướng của Bồ thí ba-la-mật-đa; chẳng duyên Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy Tịnh giới cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa nên gọi là chỉ rõ tướng của Tịnh giới cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa; do chẳng duyên pháp không bên trong mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy pháp không bên trong nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp không bên trong; chẳng duyên pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thẳng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp không bên ngoài cho đến pháp không không tánh tự tánh; do chẳng duyên chân như mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy chân như nên gọi là chỉ rõ tướng của chân như; chẳng duyên pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp giới cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn; do chẳng duyên Thánh đế khổ mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy Thánh đế khổ nên gọi là chỉ rõ tướng của Thánh đế khổ; chẳng duyên Thánh đế tập, diệt, đạo mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy Thánh đế tập, diệt, đạo nên gọi là chỉ rõ tướng của Thánh đế tập, diệt, đạo; do chẳng duyên bốn Tĩnh lự mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy bốn Tĩnh lự nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn Tĩnh lự; chẳng duyên bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; do chẳng duyên tám Giải thoát mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy tám Giải thoát nên gọi là chỉ rõ tướng của tám Giải thoát; chẳng duyên tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ nên gọi là chỉ rõ tướng của tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ; do chẳng duyên bốn Niệm trụ mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy bốn Niệm trụ nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn Niệm trụ; chẳng duyên bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn Chánh đoạn cho đến tám chi Thánh đạo; do chẳng duyên pháp môn giải thoát Không mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy pháp môn giải thoát Không nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp môn giải thoát Không; chẳng duyên pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện; do chẳng duyên mười địa Bồ-tát mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy mười địa Bồ-tát nên gọi là chỉ rõ tướng của mười địa Bồ-tát; do chẳng

duyên năm loại mắt mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy năm loại mắt nên gọi là chỉ rõ tướng của năm loại mắt; chẳng duyên sáu phép thần thông mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy sáu phép thần thông nên gọi là chỉ rõ tướng của sáu phép thần thông; do chẳng duyên mười lực của Phật mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy mười lực của Phật nên gọi là chỉ rõ tướng của mười lực của Phật; chẳng duyên bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng nên gọi là chỉ rõ tướng của bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng; do chẳng duyên pháp không quên mất mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy pháp không quên mất nên gọi là chỉ rõ tướng của pháp không quên mất; chẳng duyên tánh luôn luôn xả mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy tánh luôn luôn xả nên gọi là chỉ rõ tướng của tánh luôn luôn xả; do chẳng duyên trí Nhất thiết mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy trí Nhất thiết nên gọi là chỉ rõ tướng của trí Nhất thiết; chẳng duyên trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng nên gọi là chỉ rõ tướng của trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; do chẳng duyên tất cả pháp môn Đà-la-ni mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy tất cả pháp môn Đà-la-ni nên gọi là chỉ rõ tướng của tất cả pháp môn Đà-la-ni; chẳng duyên tất cả pháp môn Tam-ma-địa mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy tất cả pháp môn Tam-ma-địa nên gọi là chỉ rõ tướng của tất cả pháp môn Tam-ma-địa; do chẳng duyên quả Dự lưu mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy quả Dự lưu nên gọi là chỉ rõ tướng của quả Dự lưu; chẳng duyên quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán nên gọi là chỉ rõ tướng của quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán; do chẳng duyên quả vị Độc giác mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy quả vị Độc giác nên gọi là chỉ rõ tướng của quả vị Độc giác; do chẳng duyên tất cả hạnh Đại Bồ-tát mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy tất cả hạnh Đại Bồ-tát nên gọi là chỉ rõ tướng của tất cả hạnh Đại Bồ-tát; do chẳng duyên quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật mà sinh thức, đó là vì chẳng thấy quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật nên gọi là chỉ rõ tướng của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như thế, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng của thế gian cho chư Phật, nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng vì chư Phật mà hiện rõ cái không của thế gian nên gọi là mẹ của chư Phật; tức có khả năng chỉ rõ thật tướng của thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng vì chư Phật mà chỉ rõ cái không của thế gian là gì?

Này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng vì chư Phật chỉ rõ sắc là cái không của thế gian, chỉ rõ thọ, tưởng, hành, thức là cái không của thế gian; chỉ rõ nhãn xứ là cái không của thế gian, chỉ rõ nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là cái không của thế gian; chỉ rõ sắc xứ là cái không của thế gian, chỉ rõ thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là cái không của thế gian; chỉ rõ nhãn giới là cái không của thế gian, chỉ rõ sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ nhĩ giới là cái không của thế gian, chỉ rõ thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ tỷ giới là cái không của thế gian, chỉ rõ hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ thiệt giới là cái không của thế gian, chỉ rõ vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra là cái

không của thế gian; chỉ rõ thân giới là cái không của thế gian, chỉ rõ xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ ý giới là cái không của thế gian, chỉ rõ pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là cái không của thế gian; chỉ rõ địa giới là cái không của thế gian, chỉ rõ thủy, hỏa, phong, không, thức giới là cái không của thế gian; chỉ rõ vô minh là cái không của thế gian, chỉ rõ hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não là cái không của thế gian; chỉ rõ Bồ thí ba-la-mật-đa là cái không của thế gian, chỉ rõ Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa là cái không của thế gian; chỉ rõ pháp không bên trong là cái không của thế gian, chỉ rõ pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là cái không của thế gian; chỉ rõ chân như là cái không của thế gian, chỉ rõ pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là cái không của thế gian; chỉ rõ Thánh đế khổ là cái không của thế gian, chỉ rõ Thánh đế tập, diệt, đạo là cái không của thế gian; chỉ rõ bốn Tĩnh lự là cái không của thế gian, chỉ rõ bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là cái không của thế gian; chỉ rõ tám Giải thoát là cái không của thế gian, chỉ rõ tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là cái không của thế gian; chỉ rõ bốn Niệm trụ là cái không của thế gian, chỉ rõ bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo là cái không của thế gian; chỉ rõ pháp môn giải thoát Không là cái không của thế gian, chỉ rõ pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là cái không của thế gian; chỉ rõ mười địa Bồ-tát là cái không của thế gian; chỉ rõ năm loại mắt là cái không của thế gian, chỉ rõ sáu phép thần thông là cái không của thế gian; chỉ rõ mười lực của Phật là cái không của thế gian, chỉ rõ bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng là cái không của thế gian; chỉ rõ pháp không quên mất là cái không của thế gian, chỉ rõ tánh luôn luôn xả là cái không của thế gian; chỉ rõ trí Nhất thiết là cái không của thế gian, chỉ rõ trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là cái không của thế gian; chỉ rõ tất cả pháp môn Đà-la-ni là cái không của thế gian, chỉ rõ tất cả pháp môn Tam-ma-địa là cái không của thế gian; chỉ rõ quả Dự lưu là cái không của thế gian, chỉ rõ quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán là cái không của thế gian; chỉ rõ quả vị Độc giác là cái không của thế gian; chỉ rõ tất cả hạnh Đại Bồ-tát là cái không của thế gian; chỉ rõ quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật là cái không của thế gian.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như thế Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng nơi thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng khiến Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác làm cho các thế gian nhận lấy cái không của thế gian, tưởng đến cái không của thế gian, nghĩ về cái không của thế gian, thấu rõ cái không của thế gian.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như vậy, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ thật tướng nơi thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ tướng không

của thế gian cho chư Phật nên gọi là mẹ của chư Phật, tức có khả năng chỉ rõ thật tướng nơi thế gian cho chư Phật.

Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng không của thế gian là gì?

Này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc là tướng không của thế gian; thọ, tưởng, hành, thức là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn xứ là tướng không của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc xứ là tướng không của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn giới là tướng không của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhĩ giới là tướng không của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tỷ giới là tướng không của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thiệt giới là tướng không của thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thân giới là tướng không của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật ý giới là tướng không của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật địa giới là tướng không của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật vô minh là tướng không của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Bồ thí ba-la-mật-đa là tướng không của thế gian, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã ba-la-mật-đa là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không bên trong là tướng không của thế gian, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật chân như là tướng không của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Thánh đế khổ là tướng không của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Tĩnh lực là tướng không của thế gian, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tám Giải thoát là tướng không của thế gian, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Niệm trụ là tướng không của thế gian, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp môn giải thoát Không là tướng không của thế gian, pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô

nguyện là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười địa Bồ-tát là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật năm loại mắt là tướng không của thế gian, sáu phép thần thông là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười lực của Phật là tướng không của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không quên mất là tướng không của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật trí Nhất thiết là tướng không của thế gian, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng không của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả Dự lưu là tướng không của thế gian, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Độc giác là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả hạnh Đại Bồ-tát là tướng không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng không của thế gian.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như thế Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian, nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian nên gọi là mẹ của chư Phật, tức có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian.

Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian là gì?

Này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; thọ, tưởng, hành, thức là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn xứ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc xứ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhĩ giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tỷ giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thiệt giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thân giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật ý giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật địa giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật vô minh là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ,

hữu, sinh, lão tử, sâu bi khổ ưu não là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Bồ thí ba-la-mật-đa là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không bên trong là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tán mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật chân như là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Thánh đế khổ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Tịch lự là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tám Giải thoát là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Niệm trụ là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp môn giải thoát Không là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười địa Bồ-tát là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật năm loại mắt là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, sáu phép thần thông là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười lực của Phật là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không quên mất là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật trí Nhất thiết là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả Dự lưu là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Độc giác là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả hạnh Đại Bồ-tát là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng chẳng thể nghĩ bàn của thế gian.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như thế Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian, nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng xa lìa của thế gian nên gọi là mẹ của chư Phật, tức có khả năng chỉ rõ cho chư

Phật về thật tướng nơi thế gian.

Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng xa lìa của thế gian là gì?

Này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc là tướng xa lìa của thế gian; thọ, tưởng, hành, thức là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn xứ là tướng xa lìa của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc xứ là tướng xa lìa của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn giới là tướng xa lìa của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhĩ giới là tướng xa lìa của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tỷ giới là tướng xa lìa của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thiệt giới là tướng xa lìa của thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thân giới là tướng xa lìa của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật ý giới là tướng xa lìa của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật địa giới là tướng xa lìa của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật vô minh là tướng xa lìa của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Bồ thí ba-la-mật-đa là tướng xa lìa của thế gian, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không bên trong là tướng xa lìa của thế gian, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật chân như là tướng xa lìa của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Thánh đế khổ là tướng xa lìa của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Tịch lự là tướng xa lìa của thế gian, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tám Giải thoát là tướng xa lìa của thế gian, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Niệm trụ là tướng xa lìa của thế gian, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp môn giải thoát Không là tướng xa lìa của thế gian, pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười địa Bồ-tát là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

chỉ rõ cho chư Phật năm loại mắt là tướng xa lìa của thế gian, sáu phép thần thông là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười lực của Phật là tướng xa lìa của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không quên mất là tướng xa lìa của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật trí Nhất thiết là tướng xa lìa của thế gian, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng xa lìa của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả Dự lưu là tướng xa lìa của thế gian, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Độc giác là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả hạnh Đại Bồ-tát là tướng xa lìa của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng xa lìa của thế gian.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như thế Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian, nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng tịch tĩnh của thế gian nên gọi là mẹ của chư Phật, tức có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian.

Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng tịch tĩnh của thế gian là gì?

Này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc là tướng tịch tĩnh của thế gian; thọ, tưởng, hành, thức là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn xứ là tướng tịch tĩnh của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc xứ là tướng tịch tĩnh của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn giới là tướng tịch tĩnh của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhĩ giới là tướng tịch tĩnh của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tỷ giới là tướng tịch tĩnh của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thiệt giới là tướng tịch tĩnh của thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thân giới là tướng tịch tĩnh của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật ý giới là tướng tịch tĩnh của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật địa giới là tướng tịch tĩnh của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật vô minh là tướng tịch tĩnh của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Bồ thí ba-la-mật-đa là tướng tịch tĩnh của thế gian, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã ba-la-mật-đa là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không bên trong là tướng tịch tĩnh của

thế gian, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật chân như là tướng tịch tĩnh của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Thánh đế khổ là tướng tịch tĩnh của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Tịch lặng là tướng tịch tĩnh của thế gian, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tám Giải thoát là tướng tịch tĩnh của thế gian, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Niệm trụ là tướng tịch tĩnh của thế gian, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp môn giải thoát Không là tướng tịch tĩnh của thế gian, pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười địa Bồ-tát là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật năm loại mắt là tướng tịch tĩnh của thế gian, sáu phép thần thông là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười lực của Phật là tướng tịch tĩnh của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không quên mất là tướng tịch tĩnh của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật trí Nhất thiết là tướng tịch tĩnh của thế gian, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng tịch tĩnh của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả Dự lưu là tướng tịch tĩnh của thế gian, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Độc giác là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả hạnh Đại Bồ-tát là tướng tịch tĩnh của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng tịch tĩnh của thế gian.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như thế Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian, nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng rốt ráo không của thế gian nên gọi là mẹ của chư Phật, tức có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian.

Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng rốt ráo không của thế gian là gì?

Này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc là tướng rốt ráo không của thế gian; thọ, tưởng, hành, thức là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn xứ là tướng rốt ráo không của thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc xứ là tướng rốt ráo không của thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là tướng

rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn giới là tướng rốt ráo không của thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhĩ giới là tướng rốt ráo không của thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tỷ giới là tướng rốt ráo không của thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thiệt giới là tướng rốt ráo không của thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thân giới là tướng rốt ráo không của thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật ý giới là tướng rốt ráo không của thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật địa giới là tướng rốt ráo không của thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật vô minh là tướng rốt ráo không của thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Bồ thí ba-la-mật-đa là tướng rốt ráo không của thế gian, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã ba-la-mật-đa là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không bên trong là tướng rốt ráo không của thế gian, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật chân như là tướng rốt ráo không của thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Thánh đế khổ là tướng rốt ráo không của thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Tĩnh lực là tướng rốt ráo không của thế gian, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tám Giải thoát là tướng rốt ráo không của thế gian, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Niệm trụ là tướng rốt ráo không của thế gian, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp môn giải thoát Không là tướng rốt ráo không của thế gian, pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười địa Bồ-tát là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật năm loại mắt là tướng rốt ráo không của thế gian, sáu phép thần thông là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười lực của Phật là tướng rốt ráo không của thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng rốt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật

pháp không quên mất là tướng rớt ráo không của thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng rớt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật trí Nhất thiết là tướng rớt ráo không của thế gian, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là tướng rớt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng rớt ráo không của thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng rớt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả Dự lưu là tướng rớt ráo không của thế gian, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán là tướng rớt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Độc giác là tướng rớt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả hạnh Đại Bồ-tát là tướng rớt ráo không của thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng rớt ráo không của thế gian.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như thế Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian, nên gọi là mẹ của chư Phật.

Lại nữa Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng của pháp không không tánh nơi thế gian nên gọi là mẹ của chư Phật, tức có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian.

Bạch Thế Tôn, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về tướng của pháp không không tánh nơi thế gian là gì?

Này Thiện Hiện, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; thọ, tưởng, hành, thức là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn xứ là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật sắc xứ là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhãn giới là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật nhĩ giới là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sinh ra là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tỷ giới là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sinh ra là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thiệt giới là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sinh ra là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật thân giới là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sinh ra là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật ý giới là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật địa giới là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, thủy, hỏa, phong, không, thức giới là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật vô minh là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sinh, lão tử, sầu bi khổ ưu não là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Bồ thí ba-la-mật-đa là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tịch lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa là

tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không bên trong là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật chân như là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật Thánh đế khổ là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, Thánh đế tập, diệt, đạo là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Tịch lặng là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tám Giải thoát là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật bốn Niệm trụ là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp môn giải thoát Không là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười địa Bồ-tát là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật năm loại mắt là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, sáu phép thần thông là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật mười lực của Phật là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật pháp không quên mất là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, tánh luôn luôn xả là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật trí Nhất thiết là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả pháp môn Đà-la-ni là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, tất cả pháp môn Tam-ma-địa là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả Dự lưu là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian, quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Độc giác là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật tất cả hạnh Đại Bồ-tát là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian; có khả năng chỉ rõ cho chư Phật quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật là tướng của pháp không không tánh nơi thế gian.

Này Thiện Hiện, do ý nghĩa như thế Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có khả năng chỉ rõ cho chư Phật về thật tướng nơi thế gian, nên gọi là mẹ của chư Phật.

